

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Totivs Theologiae S. Thomæ Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Svpplementvm Tertiæ Partis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romæ, 1619

Vtrum seruus possit contrahere matrimonium sine consensu domini? 2

urn:nbn:de:hbz:466:1-38817

Vtrum seruus matrimonium contrahere possit sine consensu domini?

209

cap. 1. extra de conjugio servorum.

AD secundum sic proceditur. Videtur, quod seruus matrimonium contrahere non possit sine consensu domini, Nullus enim potest alicui dare quod est alterius, sine consensu ipsius. Sed seruus est res domini. Ergo non potest contrahendo matrimonium, dare potestatem corporis sui uxori, sine consensu domini.

¶ 2 Præterea, Seruus tenetur domino suo obedire. Sed dominus potest ei præcipere quod in matrimonium non consentiat. Ergo sine consensu eius non potest matrimonium contrahere.

¶ 3 Præterea, Post contractum matrimonium seruus tenetur reddere debitum uxori, ex præcepto legis diuini. Sed eo tempore quo vxor debitum peti potest dominus aliquod seruitium seruo imponere, quod facere non poterit, si carnali copula vacare velit. Ergo si sine consensu domini posset seruus contrahere matrimonium, priuaretur dominus seruo sibi debito sine culpa; quod esse non debet.

¶ 4 Præterea, Dominus potest vendere seruum suum in extraneas regiones, quo vxor sua non poterit eum sequi, vel propter infirmitatem corporis, vel propter periculum fidei imminens, puta si vendatur infidelibus; vel etiam domino uxoris non permittente, si sit ancilla. Et sic matrimonium dissoluetur, quod est inconueniens. Ergo non potest seruus sine consensu domini matrimonium contrahere.

¶ 5 Præterea, Favourabilior est obligatio quam homo diuinis obsequijs se mancipat, quam illa qua homo se uxori subiicit. Sed seruus sine consensu domini potest religionem intrare, vel ad ordines promoueri. Ergo multo magis potest sine eius consensu matrimonio iungi.

SED contra, Gal. 3. In Christo Iesu non est seruus neque liber. Ergo ad matrimonium contrahendum

Id. argu. etiam habet Grat. 29. q. 2. in princ. et in dec. Greg. lib. 4. tit. 9. c. 1.

dam in fide Christi Iesu, eadem est libertas liberis & seruis.

¶ Præterea, Seruitus est de iure positiuo. Sed matrimonium, est de iure naturali aut diuino. Cum ergo ius positiuum non præiudicet iuri naturali aut diuino, videtur quod seruus absque domini consensu matrimonium contrahere possit.

RESPONDEO dicendum, quod ius positiuum (vt dictum est) progreditur à iure naturali: & ideo seruitus quæ est de iure positiuo, non potest præiudicare his, quæ sunt de iure naturali. Sicut autem appetitus naturæ est ad operationem individui, ita est ad conseruationem speciei per generationem. Vnde sicut seruus non subditur domino, quin libere possit comedere & dormire, & alia huiusmodi facere, quæ ad necessitatem corporis pertinent, sine quibus natura conseruari non potest: ita non subditur ei quantum ad hoc, quod non possit libere matrimonium contrahere, etiam domino nesciente, aut contradicente.

Ad primum ergo dicendum, quod seruus est res domini, quantum ad ea quæ naturalibus superadduntur: sed quantum ad naturalia, omnes sunt pares: vnde in his quæ ad actus naturales pertinent, seruus potest alteri, inuito domino, sui corporis potestatem præ matrimonium præbere.

Ad secundum dicendum, quod seruus domino suo tenetur obedire in his, quæ dominus licite potest præcipere. Sicut autem licite nõ potest dominus præcipere seruo, quod non comedat vel dormiat: ita nec quod à matrimonio contrahendo abstinere. Interest enim ad legislatorem, qualiter quilibet sua vtatur: & ideo si dominus præcipiat seruo, quod non contrahat matrimonium, seruus non tenetur domino obedire.

Ad tertium dicendum, quod si seruus volente domino matrimonium contraxerit, tunc debet prætermittere seruitium domini imperantis, & reddere debitum vxori; quia per hoc quod dominus concessit,

vt

*art. prat.
ad 3. et in
eius arg.
De cr. l. b.
4. tit. 9.
c. 8.*

ut matrimonium seruus contraheret, intelligitur ei concessisse omnia quæ matrimonium requirit. Si autem matrimonium ignorante, vel contradicente domino est contractum, non tenetur reddere debitum: sed potius domino obedire, si utrumque simul esse non possit. Sed tamen in his multa particularia considerari debent: sicut etiam in omnibus humanis actibus, scilicet periculum castitatis imminens vxori; & impedimentum, quod ex redditione debiti seruitio imperato generatur, & alijs huiusmodi: quibus omnibus rite pensatis, iudicari poterit, cui magis seruus obedire teneatur, domino, vel vxori.

Ad quartum dicendum, quod in tali casu dicitur, quod dominus cogendus est, ne seruum vendat, taliter quod faciat onera matrimonij grauiora. Præcipue cum non desit facultas vbiicumque seruum suum vendendi iusto pretio.

Ad quintum dicendum, quod per religionem vel ordinis suceptionem aliquis obligatur diuinis obsequijs, quantum ad totum tempus: sed vir tenetur debitum reddere vxori, non semper, sed congruis temporibus: & ideo non est simile. Et præterea ille qui intrat religionem, vel suscipit ordinem, obligatur ad aliqua opera, quæ sunt naturalibus superaddita, quibus dominus potestatem eius habet, & non in naturalibus, ad quæ obligat se per matrimonium: vendisset continentiam vouere sine consensu domini.

ARTIC. III.

210 . *Vtrum seruitus matrimonio possit superuenire?*

Ad tertium sic proceditur. Videtur, quod seruitus matrimonio non possit superuenire, ut si se alteri in seruum vendat. Quia quod in fraudem & præiudicium alterius factum est, ratum esse non debet. Sed vir qui se in seruum vendit, facit hoc quoad doque in fraudem matrimonij; & ad minus, in detrimentum vxoris. Ergo non debet valere talis venditio ad seruitutem inducendam.

¶ 2 Præterea, Duo fauorabilia præiudicant